

Seminář ze zeměpisu

Obsahové vymezení

Předmět seminář ze zeměpisu je součástí vzdělávacích oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost. Zahrnuje obsah vzdělávacího oboru Geografie a integruje obsah vzdělávacího oboru Geologie a i části vzdělávací oblasti Informatika a informační komunikační technologie. Integruje také průřezová témata, zvláště Výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchovu a Multikulturní výchovu.

Seminář ze zeměpisu bezprostředně navazuje na výuku zeměpisu. Využívá stejných mezi-předmětových vztahů, které jsou popsány pro předmět zeměpis.

Jeho hlavním cílem je zúročit nabyté znalosti ze zeměpisu i průřezových oborů. Student použije získané vědomosti, nadhled i určitou, již plnoletým věkem získanou, zralost k řešení problematiky multikulturality, globalizace, environmentální a regionální politiky.

Během studia zeměpisu jsou rozvíjena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- Sociální komunikace
- Morálka všedního dne

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- Globalizační a rozvojové procesy
- Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
- Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
- Žijeme v Evropě

Multikulturní výchova (MkV)

- Základní problémy sociokulturních rozdílů

Environmentální výchova (EV)

- Problematika vztahů organismů a prostředí
- Člověk a životní prostředí
- Životní prostředí regionu a České republiky

Mediální výchova (MedV)

- Mediální produkty a jejich významy
- Role médií v moderních dějinách

Časové vymezení

Předmět seminář ze zeměpisu je dobrovolně volitelným seminářem, který se otevírá dle zájmu studentů ve čtvrtém ročníku a oktávě, jeho časová dotace je 2 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Ve výuce jsou používány učebnicové tituly schválené MŠMT. Materiálové vybavení pro výuku zahrnuje nástěnné mapy, atlasy, globus, odborné publikace, geografické časopisy a videosnímky, internet, interaktivní pomůcky. Výuka probíhá v kmenových učebnách, v případě projektové výuky jsou využívány multimediální učebny.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty osvojované v semináři ze zeměpisu tvoří nedílné východisko pro vnímání, osvojování klíčových kompetencí a pro orientaci v nich.

Kompetence k učení

Učitel:

- vede studenty k samostatnému řešení problémů i ke schopnosti vést dialog, pracovat ve skupinách
- zadá studentům vyhotovení prezentace na téma, k jehož zpracování je potřeba širší rozhled, znalosti z jiných předmětů, schopnost vyhledávat informace nebo je zjišťovat přímo v terénu. Takovým tématem může být válečný konflikt, etnická nevraživost v multikulturních oblastech, ekologická a environmentální problematika nebo řešení témat regionální politiky.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- spolu s žáky provádí analýzu problémových zeměpisných témat a spolu se žáky nalézá způsoby řešení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vyžaduje na žácích pojmenování problémů či vlastních názorů na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí, žáci tak musí uvádět skutečnosti, ze kterých vyvozují své úsudky, vytvářejí si vlastní názory, formulují vlastní rozhodnutí a uplatňují v jednání své názory
- společně s žáky zhodnotí a budou reagovat na tematiku přednesených prezentací

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- navrhuje úlohy nebo projekty, které vyžadují spolupráci žáků
- vede žáky k diskuzi a obhajobě svého názoru na dané téma
- vede žáky k vytváření vztahu k odpovědnému přístupu k práci své i druhých, k přijímání zodpovědnosti za výsledky jejich činnosti

Kompetence občanské

Učitel:

- prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost, kulturní, sociální a náboženskou různorodost lidské populace
- uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany životního prostředí, žáci pocítují zodpovědnost za zachování životního prostředí
- v politické geografii a souvisejícím učivu zdůrazňuje principy demokracie a jejich přednosti oproti jiným formám vlády

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby osvojené vědomosti a návyky dokázali uplatnit v osobním i profesním životě

Vyučovací předmět: *Seminář ze zeměpisu*

 Ročník: **oktáva, 4. ročník**

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
ZEMĚ, VESMÍR, SLUNEČNÍ SOUSTAVA				
Žák <ul style="list-style-type: none"> posoudí a na základě předchozího studia zhodnotí vliv pohybů Země na střídání ročních období uvádí příklady rozdílů v místních časech na celé Zemi i v rámci naší republiky porovnává planetu Zemi s ostatními planetami sluneční soustavy 	Žák <ul style="list-style-type: none"> objasní slovem i náčrtkem pohyby Země, výšku Slunce nad obzorem v různých ročních obdobích na různých místech světa orientuje se v měření času v různých pásmech používá s porozuměním pojmy týkající se měření času rozlišuje planety podle složení, podle délky oběhu porovnává náš Měsíc s měsíci ostatních planet 	<ul style="list-style-type: none"> Tvar a pohyby Země Sluneční soustava 	F- astronomie	Pomůcky: (atlasy, mapy, internet, tabulky, literatura)

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
FYZICKÁ GEOGRAFIE				
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v meteorologických pojmech objasňuje vliv počasí a podnebí na rostlinstvo a živočišstvo zdůvodňuje možnosti vzniku různých reliéfů porovnává odolnost hornin a možnosti eroze lokalizuje na mapě světa zajímavá místa charakteristická svým rázem krajiny porovnává biosféru na základě klimatologických, geologických a pedologických znalostí 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> analyzuje klimatologické činitele a jejich vliv na chod počasí porovnává reliéf na Zemi posuzuje vliv endogenních a exogenních činitelů lokalizuje hlavní biomy charakterizuje rostlinstvo a živočišstvo hlavních přírodních oblastí rozlišuje menší, z hlediska endemitů zajímavé lokality 	<ul style="list-style-type: none"> Klimatologie Tvary zemské krajiny Biogeografie 	<p>F – tlak, teplota</p> <p>Bi - geologie</p> <p><i>EGS, EV</i> <i>Světové organizace na ochranu přírody</i></p>	<p>Pomůcky: atlasy, mapy, encyklopedie, časopisy, internet</p>

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák <ul style="list-style-type: none"> posuzuje důvody pro ochranu přírody a krajiny 	Žák <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje různé stupně ochrany přírody v ČR lokalizuje hlavní národní parky světa a jejich zajímavosti 	<ul style="list-style-type: none"> Ochrana přírody a krajiny Udržitelnost života-celosvětový program a politika 	EV <i>Definice krajiny, složky ekosystémů krajiny</i>	Pomůcky: atlasy, literatura, internet, mapy místního regionu
SOCIOEKONOMICKÁ GEOGRAFIE				
Žák <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje populace podle věku, zaměstnanosti, jazyků, náboženství charakterizuje vývoj populace v historických epochách hodnotí vliv jednotlivých odvětví hospodářství na životní úroveň obyvatel popíše kladné i záporné aspekty globalizace 	Žák <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v pojmech týkajících se struktury a vývoje populace uvádí příklady velkých i malých skupin obyvatelstva odlišujících se od okolí jazykovou či náboženskou příslušností rozlišuje různá odvětví hospodářství posuzuje vliv různých přírodních, společenských i politických aspektů na rozvoj hospodářství 	<ul style="list-style-type: none"> Demografie Hospodářství a doprava Cestovní ruch Globalizace a trvale udržitelný rozvoj 	MkV <i>Základní problémy sociokulturních rozdílů</i> ZSV- Světová náboženství OSV <i>Spolupráce a soutěž</i> VMEGS <i>Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i>	Pomůcky atlasy, internet

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
POLITICKÁ GEOGRAFIE				
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvádí příklady států s různými státními zřízeními • pojmenovává různé politické a hospodářské integrace • určuje cíle těchto organizací • postihne problémy, které řadu zemí uvrhly do občanské války nebo války se sousedními státy • uvádí příklady mnohonárodnostních států 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v různých formách vlády jak demokratických, tak autokratických režimů • orientuje se v názvech organizací • popisuje jejich význam • lokalizuje problémové oblasti • odhaluje příčiny konfliktů 	<ul style="list-style-type: none"> • Politická zřízení a formy vlády • Hospodářské a politické integrace • Nevládní organizace • Problémové oblasti světa, místa válečných konfliktů 	<p>MkV <i>Základní problémy sociokulturních rozdílů</i></p> <p>MdV <i>Morálka všedního dne</i></p> <p>D – Koloniální systém Světové války Pád železné opony</p>	<p>Pomůcky: atlasy, mapy, internet, časopisy, encyklopedie</p>

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE				
Žák <ul style="list-style-type: none"> • zhodnocuje význam jednotlivých regionů ve světě i v rámci ČR • registruje změny ve významu regionů 	Žák <ul style="list-style-type: none"> • rozčleňuje svět na větší i menší regiony • popíše charakter a význam jednotlivých regionů • rozčleňuje ČR na kraje i regiony NUTS • orientuje se v možné spolupráci příhraničních regionů 	<ul style="list-style-type: none"> • Regiony světa • Regiony v ČR, mikroregiony 	VMEGS <i>Žijeme v Evropě</i>	Pomůcky: atlasy, internet
GIS				
Žák <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v mapových serverech • vyhledává statistické i jiné údaje • zvládá vyhledat dopravní trasy 	Žák <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává pomocí internetu aktuální geografické informace • používá získaných znalostí v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • Geografické informační systémy, Google Earth • Praktické použití internetu pro cestování 		Pomůcky: internet

Očekávané výstupy ZV RVP	Školní výstupy	Konkretizované učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
SAMOSTATNÁ PRÁCE				
Žák <ul style="list-style-type: none"> • samostatně vyhotoví prezentaci na určité téma po dohodě s učitelem • přednesení prezentace před ostatními studenty 	Žák <ul style="list-style-type: none"> • pracuje samostatně na zadaném úkolu • zpracovává úkol na úrovni studenta střední školy • obhájí své názory a získané informace 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhotovení prezentace 	IVT – Power Point	Pomůcky: internet, atlasy, encyklopedie, časopisy